

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Grosu Mihail către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 27 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-412/24
NR. PIGD 2-22014002-01-3ra-15052024*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Ciumac)
Curtea de Apel Chișinău (G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

11 martie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 01 februarie 2022 Mihail Grosu a înaintat o acțiune împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și CTAS, OT Centru, solicitând anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-16/22 din 10 ianuarie 2022 și deciziei nr. 91/2021/59579 din 30 decembrie 2021 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei; obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, OT Centru și Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze vechimea în muncă cu avantaje lui Mihail Grosu cu calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru activitatea desfășurată în cadrul Izolatorului de detenție provizorie, pentru perioada 19.01.2001- 07.09.2001, în total 1 an 3 luni și 6 zile de vechime în muncă.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, prin ordinul 300 p/r din 10.12.2021, a fost eliberat din funcția deținută în cadrul Serviciului Pază și Protecție de Stat din 13.12.2021, în legătură cu acceptarea cererii de demisie în legătură cu atingerea vechimii în muncă ce îi acordă dreptul la pensie. Drept urmare, la 14.12.2021 a depus la CTAS, OT Centru, cerere privind stabilirea pensiei în legătură cu vechimea în muncă de 25 ani, conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23.06.1993 și Legii cu privire la Serviciul de Protecție și Pază de Stat nr. 134 din 13.06.2008.

3. La 03.01.2022 a recepționat decizia privind respingerea cererii în stabilirea pensiei din 30.12.2021. Casa Teritorială Chișinău, of. Centru, în motivarea deciziei a invocat că refuză în stabilirea pensiei, deoarece perioada de activitate în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Strășeni, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 878/1994, iar conform actelor se confirmă vechimea în serviciu de 24 ani, 5 luni și 16 zile.

4. Cu Decizia Casei Teritoriale Chișinău, of. Centru din 30.12.2021, nu este de acord și consideră că urmează a fi anulată din următoarele considerente.

5. Conform adeverinței nr. 2/1499 din 13.12.2021, eliberată de către Serviciul Pază și Protecție de Stat, la data demisionării sale, vechimea în muncă calculată conform prevederilor Legii nr. 1544/1993 constituie 25 ani, 00 luni și 25 zile. Astfel, potrivit înscrisurilor din livretul militar, a satisfăcut serviciul militar în termen din 28 mai 1996 până la 04 decembrie 1997. Potrivit extrasului din ordinul nr. 71 c din 22.06.1998, eliberat de către Colegiul de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne al RM, a fost înmatriculat în Colegiul de Poliție al M.A.I. al Republicii Moldova cu termen de studii 3 luni, de la 22.06.1998 până la 22.09.1998, în plutonul 2/6S.

Potrivit adeverinței nr. 20 din 13.01.2020, eliberate de Direcția Resurse Umane a Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne, se confirmă faptul că a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova din 22.06.1998 până la 07.09.2001, fiind din nou angajat la 13.02.2004, în cadrul Inspectoratului Național de Patrulare al IGP al MAI activează din 05.03.2013, iar din 30.09.2019 a deținut funcția de ofițer de patrulare al Companiei escortă și misiuni speciale a INP al IGP al MAI până la 27.04.2020.

6. A menționat că, în perioada nominalizată mai sus, de pe 09.01.2001 până la 07.09.2001 a activat în calitate de polițist al Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Strășeni al Inspectoratului de Poliție Județean Chișinău al MAI, fiindu-i calculată perioada respectivă ca vechime în muncă cu avantaje pentru stabilirea pensiei de către Inspectoratul de Poliție Strășeni al IGP al MAI conform certificatului nr. 34/49-3777 din 04.05.2020.

7. În perioada din 05.12.2008 până la 12.02.2010 a activat în cadrul Brigăzii de poliție cu destinație specială ”Fulger” a IGP al MAI, perioada cu calcularea vechimii în muncă cu avantaje pentru stabilirea pensiei.

8. Prin urmare, potrivit prevederilor pct.8 al Hotărârii de Guvern nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei ... persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar,..., se acordă următoarele înlesniri: d) două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Se consideră instituții care cad sub incidența prevederilor prevăzute de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78, în condițiile în care aceste instituții au menirea deținerii persoanelor reținute sau arestate.

9. Conform pct. 1 din Ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, se stabilește că, se acordă înlesniri două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri din cadrul subdiviziunilor autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatorul de urmărire penală, care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544/1993. În preambulul Ordinului MAI nr. 96/2018 este precizat că, acesta a fost emis întru respectarea prevederilor pct. 7 lit.

g) și pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, având la bază și Avizul consultativ al CSJ din 29.09.2014.

10. Așa cum rezultă din Certificatul eliberat de Inspectoratul de Politie Strășeni la data de 04.05.2020, se atestă faptul că în perioada 19.01.2001 - 07.09.2001 a activat în funcția de polițist al Izolatorului de detenție provizorie al CP Strășeni al IPJ Chișinău.

11. Reieșind din circumstanțele speței raportate la normele de drept enunțate, se concluzionează că subdiviziunile menționate în care a activat, sunt destinate pentru deținerea persoanelor și reprezintă instituții care cad sub incidența reglementărilor pct.8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21.04.1994, cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, exercitându-și serviciul nemijlocit în izolatoarele de urmărire penală (anterior izolatoare de detenție provizorie).

12. La calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile menționate supra, este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care activează sau a activat persoana să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 al Hotărârii de Guvern nr. 78 din 21.02.1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală și instituții destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, condiții care sunt întrunite de reclamantul din speță. Astfel, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (anterior izolatoare de detenție provizorie), sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994. Prin urmare, la aplicarea pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, urmează a calcula persoanelor vechimea în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie). Colaboratorii care au efectuat și/sau mai efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (anterior izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994.

13. În perioada 04.02.2002 până la 27.05.2002, a activat în calitate de șef de gospodărie și șofer în cadrul Judecătoriei Strășeni. Perioada respectivă nici nu a fost inclusă de către Casa Teritorială Chișinău, oficiul Centru.

14. În perioada 01.09.2002 până la 01.08.2002, a fost angajat în calitate de șofer la SA „Casa Mobilei”.

15. La 28.04.2020 a fost angajat la Serviciul de Protecție și Pază de Stat, în calitate de ofițer de protecție până la 13.12.2021, fiind eliberat la cerere, prin ordinul nr. 300 p/r din 10.12.2021.

16. Deci, consideră că concluzia Casei Teritoriale Chișinău Centru este una greșită, precum că perioada de activitate în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Strășeni nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 lit. d) din HG nr.78 din 21.02.1994, iar decizia de respingere urmează a fi anulată cu obligarea de a stabili pensia conform legislației în vigoare. În caz contrar, instituția statului, care este o autoritate administrativă centrală în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică ce administrează și gestionează sistemul public de asigurări sociale, încalcă drepturile sale fundamentale, protejate atât de Constituția Republicii Moldova, cât și de actele normative care stabilesc calcularea și stabilirea vechimii în muncă în legătură cu apariția dreptului la pensie. Potrivit art. 29 din Legea cu privire la Serviciul de Protecție și Paza de Stat nr. 134 din 13.06.2008, calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei ofițerilor de protecție ai Serviciului se efectuează în conformitate cu legislația. La calcularea vechimii în muncă a ofițerilor de protecție care îndeplinesc serviciul în condiții extreme de risc se ia în calcul o zi și jumătate vechime în muncă pentru o zi de serviciu, în condițiile stabilite prin actul normativ al Guvernului.

17. Reclamantul în susținerea acțiunii a făcut trimitere la prevederile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993, avizul consultativ al Curții Supreme de Justiție din nr. 4ac-1 6/14 din 29.09.2014 cu privire la modul de aplicare a pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994.

18. La 04.01.2022 reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere de anulare ca ilegală a deciziei nr. 91/2021/59579 din 30.12.2021 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei și obligarea Casei Teritoriale de asigurări socială Chișinău, Centru, să recalculeze vechimea în muncă cu avantaje lui Grosu Mihail cu calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru activitatea desfășurată în cadrul izolatorului de detenție provizorie, pentru perioada 19.01.2001- 07.09.2001, în total 1 an 3 luni și 6 zile de vechime în muncă.

19. La data de 24.01.2022 reclamantul a recepționat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale, potrivit căruia i s-a refuzat în satisfacerea cererii prelabile, pe motiv că Izolatorul de detenție provizorie nu este o instituție prevăzută de pct. 8, lit. d) din HG nr. 78/1994, pe care îl consideră neîntemeiat și pasibil anulării.

20. Astfel, consideră că instituțiile de forță sunt organele abilitate pentru eliberarea calculului vechimii în muncă, în condițiile Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993, iar Casa Națională de Asigurări Sociale efectuează doar plata pensiilor, având drept de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și soldat, eliberate de organele abilitate. A menționat că la data de 20 martie 2018, de către Ministrul Afacerilor Interne a fost emis ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de

funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

21. În acest context, potrivit Certificatului nr. 34/49-3777 din 04.05.2020, eliberat de către Inspectoratul de Poliție Strășeni s-a confirmat faptul că în perioada 19.01.2001 până la 07.09.2001, a activat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie al CPR Strășeni, deținând funcția de polițist, fapt confirmat și prin extrasul din ordin de angajare și eliberare din funcția de polițist al izolatorului de detenție provizorie al CPR Strășeni. Angajatorul urma să-i calculeze vechimea în muncă, ceea ce a și făcut, fapt confirmat prin Adeverința nr. 2/1499 din 13.12.2021, eliberată de Serviciul de Protecție Pază de Stat al RM, cu avantaje de calcul două luni de vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada efectuării serviciului în cadrul CPR Strășeni al MAI, pentru perioada 19.01.2001 până la 07.09.2001, din considerentele că pentru perioada efectuării serviciului în organele afacerilor interne a fost supus riscului sănătății și vieții, având contact dintre persoanele contagioase și respectiv a condițiilor nefavorabile de muncă, iar riscul la care sunt supuși colaboratorii de poliție pe parcursul serviciului în cadrul acestei subdiviziuni, se reflectă și prin condamnările Republicii Moldova la CEDO. Astfel, conform adeverinței menționate mai sus i-a fost calculată vechimea în muncă de 25 ani și 25 zile.

22. Considera reclamantul că autoritățile publice pârâte au emis acte ilegale în fond, care sunt pasibile de a fi anulate, or, prin actele individuale defavorabile i se încalcă dreptul la pensie.

23. Solicita reclamantul Grosu Mihail anularea deciziei nr. 91/2021/59579 din 30 decembrie 2021, privind respingerea cererii de stabilire a pensiei; anularea răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-16/22 din 10 ianuarie 2022, prin care cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată; obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Chișinău Centru și Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze vechimea în muncă cu avantaje lui Mihail Grosu, cu calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru activitatea desfășurată în cadrul Izolatorului de detenție provizorie, pentru perioada 19.01.2001 - 07.09.2001, în total 1 an 3 luni și 6 zile de vechime în muncă,

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

24. Prin hotărârea din 03 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani a fost admisă acțiunea înaintată de Grosu Mihail. Astfel, s-a anulat ca ilegală Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Centru) privind respingerea cererii în stabilirea pensiei nr.91/2021/59579 din 30.12.2021 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.G-16/22 din 10.01.2022. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil prin care să-i stabilească, să-i recalculeze și să-i achite lui Mihail Grosu, începând cu data de 14.12.2021, pensie pentru vechime în muncă cu avantaje, cu includerea perioadei cu avantaje de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada 19.01.2001-07.09.2001, în total 01 an 03 luni și 06 zile.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

25. La 17 februarie 2023 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat cu apel hotărârea Judecătoria Chișinău sediul Râșcani din 03 februarie 2023, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

26. Prin decizia din 27 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău sediul Râșcani din 03 februarie 2023.

27. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că în corespundere cu art. 6 alin. (1) și (2) din Legea nr. 1036 din 17 decembrie 1996 (abrogat prin Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017) cu privire la sistemul penitenciar, instituțiile penitenciare sunt organele în care, în baza hotărârii instanței de judecată, își execută pedeapsa din persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață, se asigură detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional.

28. Instituții penitenciare sunt: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d) penitenciarele pentru minori; e) penitenciarele pentru femei; f) izolatoarele de urmărire penală; g) casele de arest; h) spitalele penitenciare.

29. În acord cu art. 16 alin. (2) din legea vizată supra, colaboratori ai sistemului penitenciar sunt persoanele care dețin funcții în efectivul de trupă și în corpul de comandă ale sistemului penitenciar, abilitate să pună în executare pedepsele penale privative de libertate, detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional, precum și măsurile de siguranță cu caracter medical aplicate deținuților care suferă de alcoolism și narcomanie.

30. Potrivit art. 33 alin. (2) lit. a) și b) din legea pre citată, vechimea în muncă în vederea acordării pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar se calculează cu următoarele înlesniri: o zi de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoare de urmărire penală și în instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări în subteran, se consideră ca 2 zile de serviciu; 2 zile de serviciu în celelalte instituții penitenciare. În Departamentul instituțiilor penitenciare, precum și în subdiviziunile acestuia care își desfășoară activitatea în locurile de privațiune de libertate, se consideră ca 3 zile de serviciu.

31. În concordanță cu art. 11 alin. (1) și (2) din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, instituțiile penitenciare sunt organele care asigură executarea pedepselor de către persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață, precum și detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional.

32. Instituțiile penitenciare sunt: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d) centrele de detenție pentru minori și tineri; e) penitenciarele pentru femei; f) casele de arest; g) spitalele penitenciare.

33. Conform art. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

34. Raportând cadrul legal citat la circumstanțele speței, instanța de apel consideră că prima instanță corect a ajuns la concluzia despre temeinicia acțiunii reclamantului.

35. Or, prima instanță corect a stabilit că, conform Adeverinței nr. 2/1499 din 13 decembrie 2021 emisă de către Serviciul de Protecție și Pază de Stat, se desprinde că la data demisionării lui Mihail Grosu (13 decembrie 2021), dânsul a acumulat o vechime în muncă de 25 ani și 25 zile.

36. Certificatul nr. 34/49-3777 din 04 mai 2020 eliberat de IP Strășeni atestă că, Mihail Grosu a activat în funcția de polițist al Izolatorului de detenție provizorie al CP Strășeni al IPJ Chișinău, în perioada 19.01.2001 - 07.09.2001, perioadă care urmează a fi luată în calculul vechimii în muncă cu avantaje pentru stabilirea pensiei.

37. Curtea de Apel Chișinău a apreciat ca nefondat argumentul apelantului că, perioada activității lui Grosu Mihail în cadrul Izolatorului de detenție provizorie (19.01.2001 - 07.09.2001), nu putea fi calculată ca perioadă cu înlesniri, întrucât în opinia apelantului, instituția nominalizată nu este o instituție penitenciară asupra căreia se răsfrânge Legea nr. 320/2012.

38. Activitatea în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de detenție provizorie se circumscrie prevederilor art. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Sarcinile de bază prioritare ale funcției rezidă în predarea și primirea persoanelor escortate; asigurarea respectării regulilor și regimului de către persoanele escortate; curmarea acțiunilor periculoase sau interzise ale persoanelor reținute și arestate.

39. Din esența normelor de drept enunțate, instanța a concluzionat că pentru calcularea vechimii în munca cu înlesnirile solicitate, este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie

1994 și să exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici. Astfel, este cert că colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

40. Faptul că în virtutea legislației în vigoare, sistemul penitenciar este subordonat Ministerului Justiției, iar instituțiile penitenciare sunt subordonate entității din cadrul respectivei autorități publice centrale de specialitate, nu anihilează dreptul de a beneficia de avantajele prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, persoanelor care deși fac parte din instituții distincte, realmente își îndeplinesc serviciul în cadrul instituțiilor penitenciare și execută atribuții specifice în acest sens, or, o altă abordare este susceptibilă să discrimineze angajații organelor afacerilor interne în raport cu angajații sistemului penitenciar.

41. Curtea de Apel Chișinău a reținut ca fiind justă concluzia instanței de fond despre corectitudinea calculului vechimii în muncă stabilit reclamantului Grosu Mihail, reflectat în Certificatul nr. 34/49-3777 din 04 mai 2020 eliberat de IP Strășeni, care a ținut cont de rigorile legislației abordate supra și a stabilit vechimea în muncă cu avantaje, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, suficient pentru stabilirea dreptului la pensie pentru vechime în muncă.

42. Instanța de apel a apreciat ca irelevante trimiterile apelantului la Ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, adoptat în scopul aplicării prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, că acesta nu poate produce efecte juridice, deoarece depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Or, art. 219 alin. (3) din Codul administrativ stipulează expres că: (3) Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces. Respectiv, odată ce Ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018, nu constituie obiect al controlului judecătoresc în prezentul litigiu, nu poate fi pusă în discuție legalitatea acestuia. Cu atât mai mult, apelantul nu a prezentat instanței vreun înscris din care ar rezulta că Ordinul nominalizat a fost anulat sau abrogat, fapt care denotă caracterul declarativ al argumentului în acest sens.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

43. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 26 aprilie 2024 CNAS a depus recurs, solicitând admiterea acestuia și casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

44. Recurentul a indicat că instanța de apel a emis o decizie pripită fapt ce se datorează lipsei analizării argumentelor invocate de recurentă în cererea de apel cât

și analizării legalității Certificatului nr. 14/49-3777 din 04.05.2020 eliberat de Inspectoratul de poliție Strășeni, în care se reflectă vechimea în muncă a intimatului calculată cu înlesnirile de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu conform Legii nr. 1544/1993, Ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018, pentru activitatea din cadrul Izolatorului de detenție provizorie, 19.01.2001-07.09.2001.

45. Apreciază și nemotivată soluția instanței de apel care în lipsa unui suport probatoriu concludent, argumente certe, a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să stabilească, să-i recalculeze și să-i achite lui Mihail Grosu, începând cu data de 14.12.2021, pensie pentru vechime în muncă cu avantaje, cu includerea perioadei cu avantaje de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada 19.01.2001-07.09.2001, în total 01 an 03 luni și 06 zile.

46. Susține că certificatul nominalizat este nul din oficiu din motiv că prevederile actului normativ care a stat la baza emiterii acestuia depășesc prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, or, până la data de 28.12.2023, în legislația națională nu exista un act normativ care să prevadă acordarea înlesnirilor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu colaboratorilor Ministerului Afacerilor Interne care au activat sau activează în cadrul Izolatorului de detenție provizorie.

47. Instanța de apel cât și instanța de fond urma să aprecieze dacă la calcularea vechimii în muncă a intimatului pentru perioadele de activitate în cadrul Izolatorului de detenție provizorie, urmează a fi aplicat pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023, în care este prevăzută expres modalitatea acordării înlesnirilor la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544/1993 .

48. Consideră că Certificatul nr. 14/49-3777 din 04.05.2020 eliberat de Inspectoratul de poliție Strășeni, în partea calculării vechimii în muncă cu înlesniri de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, este nul din oficiu, or, intimatul nu a activat într-o instituție penitenciară cum era reglementat în pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023.

49. Apreciază critic soluția instanței de apel, or, în cazul din speță instanța a confundat activitatea colaboratorilor dintr-o instituție penitenciară asupra căreia se răsfrânge Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, cât și Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar abrogată la data 16.05.2018 care garantează expres acordarea înlesnirilor respective cu activitatea militarilor în cadrul Izolatorului de detenție provizorie din cadrul Inspectoratului de Poliție care nu este o instituție penitenciară, asupra căreia se răsfrânge Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, care la rândul său nu prevedea acordarea înlesnirilor de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru colaboratorii care activează în cadrul izolatorului de detenție provizorie.

50. Reglementările ce se regăsesc în pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023, erau destinate doar colaboratorilor instituțiilor penitenciare. Notăm, că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesniri conform pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023, era necesar ca persoana să întrunească condiția că instituția în care

activează sau a activat să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 lit. d) și asupra căreia se răsfrânge Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare în care sunt expres prevăzute înlesnirile nominalizate. În acest context, intimatul nu întrunește condițiile enumerate, deoarece a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie care nu este o instituție penitenciară și nu se regăsește în pct. 8 lit. d) al HG nr. 78/1994, în vigoare până la data de 28.12.2023.

51. Totodată, consideră că Ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul Ministerului Afacerilor Interne”, adoptat în scopul aplicării corecte a prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 78/1994, urmează de apreciat critic, deoarece ordinul nominalizat după cum s-a menționat supra depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis.

52. În acest context, Ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 96 din 20.03.2018, aprobat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 nu poate să depășească prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis, limitându-se strict la cadrul stabilit de actul normativ, în special doar la lista exhaustivă a înlesnirilor care se iau în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei reglementate expres de Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, respectiv, orice act emis în baza ordinului menționat, urmează a fi considerat nul din oficiu.

53. Prin referința din 21 mai 2024 intimatul Grosu Mihail a solicitat de a declara inadmisibil recursul depus de CNAS.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

54. Art. 245 din Codul administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

55. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

56. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

57. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

58. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

59. Cu referire la termenul depunerii recursului, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 27 februarie 2024 și la data de 29 aprilie 2024 a notificat recurentului CNAS decizia motivată (f.d. 135). Astfel, recursul depus la 26 aprilie 2024 este în termen.

60. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

61. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

62. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

63. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau

că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

64. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de CNAS conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

65. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

66. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

67. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

68. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

69. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic

superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

70. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de CNAS.

71. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă